

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๘/๒๕๕๒

วันที่ ๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

ระหว่าง { พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก ที่ ๑ กับพวกรวม ๓ คน ผู้ร้อง
นายทะเบียนพรรคการเมือง ที่ ๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก (ผู้ร้องที่ ๑) กับพวก คัดค้านคำสั่งนายทะเบียนพรรคการเมือง และมติคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก (ผู้ร้องที่ ๑) กับพวก ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๒ คัดค้านคำสั่งนายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ที่แจ้งต่อผู้ร้องที่ ๑ ตามหนังสือที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๑/๔๖๑๕ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๒ และมติคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ในการประชุมครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่ให้การเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๑ หัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดิน (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) ได้ลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดิน ซึ่งตามข้อบังคับพรรคเพื่อแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๓ กำหนดให้รองหัวหน้าพรรคการเมืองลำดับต้น ทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคการเมือง และให้มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ภายในสี่สิบห้าวัน ซึ่งรองหัวหน้าพรรคการเมืองลำดับต้นและรักษาการหัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดินในขณะนั้นคือ นายชาญชัย ชัยรุ่งเรือง โดยมีพลเอก ชงชัย

- ๒ -

เกือบทุก นายปาน พึ่งสุจริต นายพฤษชัย คำรงค์รัตน์ และนายมัน พัทธโนทัย เป็นรองหัวหน้าพรรค เพื่อแผ่นดินถัดมาตามลำดับ นายชาญชัย ชัยรุ่งเรือง ได้เรียกประชุมกรรมการบริหารพรรคเพื่อแผ่นดิน และมีมติให้จัดประชุมใหญ่สามัญเพื่อเลือกหัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดิน ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ ณ ที่ทำการพรรคเพื่อแผ่นดิน แต่ในวันประชุมใหญ่สามัญดังกล่าว นายชาญชัย ชัยรุ่งเรือง รักษาการหัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดิน ไม่มาประชุม ส่วนรองหัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดินลำดับถัดมา ไม่ประสงค์ที่จะเป็นประธานในที่ประชุม ทั้งนี้ เพื่อให้การประชุมเป็นไปตามกำหนด นายสุรเดช ยะสวัสดิ์ จึงเสนอ นายมัน พัทธโนทัย รองหัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดิน ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมแทน เมื่อถึงวาระการประชุมเลือกหัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดิน นายชาญชัย ชัยรุ่งเรือง ยังไม่ปรากฏตัวในที่ประชุม นายมัน พัทธโนทัย จึงจัดให้มีการเลือกหัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดินโดยวิธีการลงคะแนนลับ โดยให้สมาชิกพรรคการเมืองทุกคนลงคะแนนแล้วพับใส่กล่อง ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าผู้ร้องที่ ๑ ได้รับเลือกเป็นหัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดิน ระหว่างนั้น นายชาญชัย ชัยรุ่งเรือง ได้เดินเข้ามาในห้องประชุมและทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมต่อ โดยได้ขอมติยืนยันรับรองการประชุมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

เมื่อการประชุมเลือกตั้งหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคเพื่อแผ่นดินเสร็จสิ้นแล้ว นายชาญชัย ชัยรุ่งเรือง รักษาการหัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดินจะต้องแจ้งผลการประชุมใหญ่สามัญและผลการเลือกตั้งดังกล่าวให้ผู้ร้องที่ ๑ ทราบ แต่นายชาญชัย ชัยรุ่งเรือง ไม่ยอมแจ้ง โดยอ้างว่ามีผู้ร้องเรียนว่าการประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ ของพรรคเพื่อแผ่นดิน ดำเนินการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ร้องที่ ๑ เห็นว่าจะล่วงเลยเวลาที่กำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑ จึงได้มีหนังสือ ที่ พพ ๐๑๐๔(๑)/๐๐๓/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ร้องที่ ๑ รับรองผลการเลือกตั้งหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคเพื่อแผ่นดิน

ผู้ร้องที่ ๑ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวและได้เสนอผู้ร้องที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ซึ่งผู้ร้องที่ ๒ มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากเห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงว่า การประชุมใหญ่พรรคเพื่อแผ่นดินเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และข้อบังคับพรรค

- ๓ -

เพื่อแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ การทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมใหญ่ของนายมัน พัทธโนทัย รองหัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดิน ไม่ชอบด้วยข้อบังคับพรรคเพื่อแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๓ เนื่องจากไม่ได้เป็นรองหัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดินลำดับต้นและลำดับถัดไป ไม่มีการกำหนดจำนวน คณะกรรมการบริหารพรรคในที่ประชุมใหญ่พรรคการเมืองก่อนการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค และการลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค มิได้มีการลงคะแนนลับ เนื่องจากในระหว่างการลงคะแนน ผู้ลงคะแนนสามารถมองเห็นการลงคะแนนของบุคคลอื่นได้และมีการสอบถามซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้ร้องที่ ๑ ได้มีหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๑/๔๖๑๕ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๒ แจ้งผู้ร้องที่ ๑ และมีหนังสือแจ้งให้พรรคเพื่อแผ่นดิน ดำเนินการจัดประชุมใหม่ เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคต่อไป

ผู้ร้องที่ ๑ กับพวก รวม ๕ คน ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุด เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๒ และแก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๒ ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้ว เห็นว่าคดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๔๑ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๑๓ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

ผู้ร้องที่ ๑ กับพวกจึงยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. ขอให้เพิกถอนคำสั่งนายทะเบียนพรรคการเมืองที่แจ้งต่อผู้ร้องตามหนังสือที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๑/๔๖๑๕ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๒ และมติคณะกรรมการการเลือกตั้งในการประชุมครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ให้การเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๒. ขอให้มีความวินิจฉัยว่าการดำเนินการดังกล่าวของที่ประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อเลือกตั้ง กรรมการบริหารพรรคเพื่อแผ่นดิน ที่มีมติให้ผู้ร้องที่ ๑ เป็นหัวหน้าพรรคและผู้ร้องที่ ๒ - ๓ เป็นกรรมการบริหารพรรคเพื่อแผ่นดินถูกต้องตามกฎหมายและให้นายทะเบียนพรรคการเมืองผู้ร้องที่ ๑ รับผิดชอบแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อไป

- ๔ -

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องที่ ๑ กับพวกรวม ๓ คน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๓ วรรคสี่ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมืองหรือรายการตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง (๕) ที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๔ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว และวรรคสอง ที่บัญญัติว่า การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน และให้นำความในมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยมาตรา ๑๓ วรรคสี่ บัญญัติให้ผู้ยื่นจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองของนายทะเบียน อาจยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งตามวรรคสามต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าว แล้วเห็นว่า ผู้ร้องที่ ๑ กับพวกมิใช่หัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดิน หรือรักษาการหัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดิน ตามข้อบังคับพรรคเพื่อแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๓ จึงมิใช่ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งผู้ถูกร้องที่ ๑ ตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งการยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญก็มีได้ยื่นภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากผู้ถูกร้องที่ ๑ ตามกำหนดเวลาในมาตรา ๑๓ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๕ -

(คำสั่งที่ ๓๗/๒๕๕๒)

[Signature]

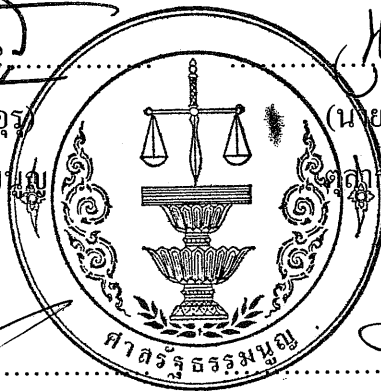
(นายเจริญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายเฉลิมพล เอกอุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายสุรเกียรติ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ